

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om utkomstskydd för arbetslösa och av vissa andra lagar

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås det att lagen om utkomstskydd för arbetslösa, lagen om finansiering av arbetslöshetsförmåner, lagen om arbetslöshetskassor och sjukförsäkringslagen ändras. Lagen om utkomstskydd för arbetslösa ändras så att en arbetslöshetsförmån ska betalas nedsatt med 4,65 procent för 65 utbetalningsdagar om en person inte under de 65 föregående dagarna då arbetslöshetsförmån betalats har visat aktivitet genom att vara i arbete så länge att arbetet utfört under en kalendervecka skulle räknas in i arbetsvillkoret eller tjänat in motsvarande inkomst i företagsverksamhet eller deltagit fem dagar i sysselsättningsfrämjande service under nämnda 65 dagar. Dessutom föreslås att självrisktiden förkortas från sju dagar till fem dagar.

I propositionen föreslås det också att lagen om finansiering av arbetslöshetsförmåner och lagen om arbetslöshetskassor ändras så att statens finansieringsandel vid betalning av nedsatt inkomstrelaterad dagpenning motsvarar grunddagpenningens relativa andel av full inkomstrelaterad dagpenning. Det sätt på vilket förmåner enligt sjukförsäkringslagen bestäms föreslås bli ändrat så att en nedsättning av en arbetslöshetsförmån inte inverkar på beloppet av en förmån enligt sjukförsäkringslagen som eventuellt följer på arbetslöshetsförmånen.

Propositionen hänför sig till budgetpropositionen för 2018 och avses bli behandlad i samband med den.

Lagarna avses träda i kraft den 1 januari 2018.

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL	1
INNEHÅLL	2
ALLMÅN MOTIVERING	3
1 INLEDNING.....	3
2 NULÄGE	3
2.1 Lagstiftning och praxis.....	3
<i>Arbetsvillkor</i>	3
<i>Nivån på arbetslöshetsförmånerna</i>	4
<i>Självrisktid</i>	5
<i>Sysselsättningsfrämjande service</i>	5
<i>Dagpenning enligt sjukförsäkringslagen efter arbetslöshetsförmån</i>	5
3 MÅLSÄTTNING, ALTERNATIV FÖR GENOMFÖRANDET OCH DE VIKTIGASTE FÖRSLAGEN	5
4 PROPOSITIONENS KONSEKVENSER	7
4.1 Konsekvenser för medborgarna	7
4.2 Ekonomiska konsekvenser.....	9
4.3 Konsekvenser för myndigheterna	14
5 BEREDNINGEN AV PROPOSITIONEN	15
6 SAMBAND MED ANDRA PROPOSITIONER.....	16
DETALJMOTIVERING	17
1 LAGFÖRSLAG	17
1.1 Lagen om utkomstskydd för arbetslösa	17
5 kap. Förutsättningar för erhållande av arbetslöshetsdagpenning	17
6 kap. Arbetslöshetsdagpenningens belopp och varaktighet	17
7 kap. Allmänna bestämmelser om arbetsmarknadsstöd	20
1.2 Lagen om finansiering av arbetslöshetsförmåner	20
1.3 Lagen om arbetslöshetskassor.....	20
1.4 Sjukförsäkringslagen.....	21
11 kap. Beloppet av dagpenningförmånerna.....	21
2 IKRAFTTRÄDANDE	21
3 FÖRHÅLLANDE TILL GRUNDLAGEN SAMT LAGSTIFTNINGSORDNING	21
LAGFÖRSLAG	24
1. Lag om ändring av lagen om utkomstskydd för arbetslösa.....	24
2. Lag om ändring av 4 § i lagen om finansiering av arbetslöshetsförmåner	27
3. Lag om ändring av 25 § i lagen om arbetslöshetskassor	28
4. Lag om ändring av sjukförsäkringslagen	29
BILAGA	30
PARALLELLTEXTER	30
1. Lag om ändring av lagen om utkomstskydd för arbetslösa.....	30
2. Lag om ändring av 4 § i lagen om finansiering av arbetslöshetsförmåner	35
3. Lag om ändring av 25 § i lagen om arbetslöshetskassor	36
4. Lag om ändring av sjukförsäkringslagen	37

ALLMÄN MOTIVERING

1 Inledning

Statsminister Juha Sipiläs regering utnämnde i samband med budgetförhandlingarna för 2017 statssekreterare Martti Hetemäki till att leda en trepartsarbetsgrupp som hade till uppgift att utarbeta ett gemensamt förslag för att öka sysselsättningen och förkorta arbetslöshetstiden. Ett av målen var att se över det inkomstrelaterade utkomstskyddet för arbetslösa så att det sporrar till snabbare sysselsättning, ökar antalet sysselsatta med 8 000 personer och har neutral effekt på statsfinanserna.

I enlighet med sitt uppdrag beredde arbetsgruppen en s.k. aktiveringsmodell för utkomstskyddet för arbetslösa, vilken har beräknats öka antalet sysselsatta på önskat sätt. De centralorganisationer på arbetsmarknaden som deltog i arbetsgruppen har inte förbundit sig till den föreslagna modellen. Genom denna regeringsproposition genomförs de ändringar i arbetslöshetsförmånerna som föreslås i arbetsgruppens promemoria.

2 Nuläge

2.1 Lagstiftning och praxis

Arbetsvillkor

En arbetslös som har uppfyllt arbetsvillkoret har rätt till arbetslöshetsdagpenning. Syftet med arbetsvillkoret är att visa att personen i fråga har varit stadigvarande på arbetsmarknaden och fått sin försörjning av sitt förvärvsarbete.

Bestämmelserna om arbetsvillkoret finns i 5 kap. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002). En löntagares arbetsvillkor blir uppfyllt då han eller hon under de närmast föregående 28 månaderna (granskningsperiod) har varit 26 kalenderveckor i sådant arbete som uppfyller arbetsvillkoret. I arbetsvillkoret inräknas de kalenderveckor under vilka personens arbetstid har varit minst 18 timmar och lönen har följt kollektivavtalet. Om det inte finns något kollektivavtal inom branschen, ska lönen för heltidsarbete vara minst 1 187 euro i månaden (2017). Under förutsättningar som närmare föreskrivs genom förordning av statsrådet kan det avvika från det krav som gäller arbetstid per vecka inom branscher där regleringen av arbetstiden avviker från det normala. I statsrådets förordning om verkställigheten av lagen om utkomstskydd för arbetslösa (1330/2002) föreskrivs om uppfyllande av arbetsvillkoret inom undervisningsbranschen, i arbete hemma, i skapande eller framställningsmässigt arbete samt i sportverksamhet.

Inom undervisningsbranschen kan i arbetsvillkoret inräknas varje sådan kalendervecka 1) under vilken arbetstiden per vecka varit minst hälften av det lägsta antalet arbetstimmar per vecka för timlärare i huvudsyssla inom undervisningsområdet i fråga, om det inom undervisningsområdet finns timlärare i huvudsyssla, eller 2) under vilken arbetstiden varit minst åtta timmar, om det inom undervisningsområdet inte finns timlärare i huvudsyssla.

Med arbetstid avses antalet arbetstimmar under en kalendervecka eller den genomsnittliga arbetstid per vecka som månadslönen baserar sig på.

I fråga om en sådan person i arbetsförhållande som i sitt hem utför arbete åt en utomstående arbetsgivare kan i arbetsvillkoret inräknas varje kalendervecka under vilken hans eller hennes lön varit minst tre fjärdedelar av den minimilön som enligt kollektivavtalet för branschen i

fråga betalas till en fullt arbetsför person som fyllt 18 år eller, om inget kollektivavtal finns, minst 890 euro i månaden.

I ett arbetsförhållande som understiger en månad där det skapande konstnärliga arbetet eller framställningssättet är av avgörande betydelse kan i arbetsvillkoret inräknas varje kalendervecka under vilken den skattepliktiga inkomsten för detta arbete under en månads granskningsperiod varit minst 1 187 euro (2017).

I det arbetsvillkor som är en förutsättning för att grunddagpenning ska kunna beviljas kan inräknas varje kalendervecka när det gäller sådan idrottsverksamhet där den skattepliktiga inkomst som personen i fråga fått för sitt idrottsutövande under en granskningsperiod av en månad har uppgått till minst 1 187 euro (2017).

När det beräknas om arbetsvillkoret är uppfyllt ska enligt 5 kap. 4 a § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa i arbetsvillkoret inräknas 75 procent av de kalenderveckor då personen har varit i lönesubventionerat arbete. I arbetsvillkoret inräknas inte arbete som en person utfört medan han eller hon fått partiell sjukdagpenning.

En företagares arbetsvillkor blir uppfyllt då han eller hon under de närmast föregående 48 månaderna (granskningsperiod) i sammanlagt 15 månader har arbetat som företagare. Varje period som personen har arbetat som företagare inräknas endast en gång i arbetsvillkoret. I arbetsvillkoret inräknas de månader under vilka personens arbetsinkomst enligt lagen om pension för företagare, lagen om pension för lantbruksföretagare eller lagen om pension för arbetstagare har uppgått till sammanlagt minst 1 047 euro (2017).

Nivån på arbetslöshetsförmånerna

Grunddagpenningen är 32,40 euro per dag 2017. Den höjs med 5,23 euro för ett barn under 18 år som försörjs, med 7,68 euro för två barn och med 9,90 euro för tre eller flera barn. Dessutom kan en förhöjningsdel på 4,74 euro per dag betalas ut i anslutning till grunddagpenningen. Arbetsmarknadsstödet är lika stort som grunddagpenningen, men de egna eller föräldrarnas inkomster kan sänka arbetsmarknadsstödet belopp. Arbetslöshetsförmåner betalas för fem dagar i veckan. Grunddagpenningen är utan höjningar i genomsnitt 697 euro i månaden.

Den inkomstrelaterade dagpenningen består av en grunddel, som är lika stor som grunddagpenningen, och en förtjänstdel. Förtjänstdelen utgör 45 procent av skillnaden mellan dagslönen och grunddelen. När lönen per månad är större än 95 gånger grunddelen, är förtjänstdelen i fråga om den del av dagslönen som överskrider denna gräns 20 procent. Beloppet av den inkomstrelaterade dagpenningen med barnförhöjning är högst 90 procent av den dagslön som ligger till grund för den inkomstrelaterade dagpenningen, dock minst lika stort som grunddelen med eventuell barnförhöjning.

Den förhöjda förtjänstdelen utgör 55 procent av skillnaden mellan dagslönen och grunddelen. När lönen per månad är större än 95 gånger grunddelen, är förtjänstdelen i fråga om den del av dagslönen som överskrider denna gräns 25 procent. Beloppet av den inkomstrelaterade dagpenningen med barnförhöjning är då högst lika stort som den dagslön som ligger till grund för den inkomstrelaterade dagpenningen, dock minst lika stort som grunddelen med eventuell barnförhöjning.

En förhöjningsdel och förhöjd förtjänstdel betalas för högst 200 dagar under tiden för sysselsättningsfrämjande service som överenskommit i en sysselsättningsplan eller en plan som ersätter en sysselsättningsplan.

Självrisktid

Arbetslöshetsförmån betalas ut efter det att en person har varit arbetslös arbetssökande vid arbets- och näringsbyrån en tid som motsvarar sammanlagt sju fulla arbetsdagar under högst åtta på varandra följande kalenderveckor. Självrisktiden föreläggs en gång per maximal utbetalningstid för arbetslöshetsdagpenning.

Självrisktiden föreläggs dock inte om dagpenningsperiodens maximitid börjar inom ett år från det att den föregående maximitiden började och om självrisktiden förelades när den föregående dagpenningsperiodens maximitid började.

I fråga om arbetsmarknadsstödet föreläggs dock ingen självrisktid om en person börjar få arbetsmarknadsstöd genast efter det att maximitiden för arbetslöshetsdagpenningen gått ut.

Sysselsättningsfrämjande service

I 1 kap. 5 § 15 punkten i lagen om utkomstskydd för arbetslösa definieras sysselsättningsfrämjande service. Med sysselsättningsfrämjande service avses enligt bestämmelsen jobbsökarträning, karriärträning, arbetskraftsutbildning och arbetssökandes frivilliga med arbetslöshetsförmån stödda studier enligt lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice, provning enligt 4 kap. 5 § 1 mom. 1 och 2 punkten i den lagen, frivilliga studier enligt 22—24 § i lagen om främjande av integration och arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte enligt lagen om arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte.

Finansiering av inkomstrelaterad dagpenning

Enligt 4 § 1 mom. i lagen om finansiering av arbetslöshetsförmåner (555/1998), sådant det lyder i lag 1301/2002, betalas som statsandel till en arbetslöshetskassa för varje inkomstrelaterad dagpenning ett belopp som motsvarar grunddagpenningen enligt 6 kap. 1 § lagen om utkomstskydd för arbetslösa. Om inkomstrelaterad dagpenning betalas jämkad eller minskad enligt 4 kap. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa, betalas i statsandel ett belopp som motsvarar grunddagpenningens relativa andel av varje full inkomstrelaterad dagpenning enligt 6 kap. 2 § 1 punkten i lagen om utkomstskydd för arbetslösa. En motsvarande bestämmelse om finansiering av inkomstrelaterad dagpenning i fråga om företagare finns i 25 § 2 mom. i lagen om arbetslöshetskassor (603/1984).

Dagpenning enligt sjukförsäkringslagen efter arbetslöshetsförmån

I 11 kap. 6 § i sjukförsäkringslagen (1224/2004) föreskrivs det om beloppet av sjuk- och föräldradagpenning samt specialvårdspenning i en situation då dagpenningen baserar sig på en föregående arbetslöshetsförmån. När en utbetald arbetslöshetsförmån används som grund för beloppet av dagpenning enligt sjukförsäkringslagen, beaktas vid beräkningen inte inkomst som ska beaktas vid jämkning av en arbetslöshetsförmån, en sådan förmån som ska dras av från arbetslöshetsförmånen och som beaktas också vid utbetalning av dagpenning enligt sjukförsäkringslagen, den inkomstrelaterade dagpenningens förhöjda förtjänstdel eller grunddagpenningens eller arbetsmarknadsstödet förhöjningsdel.

3 Målsättning, alternativ för genomförandet och de viktigaste förslagen

Propositionens målsättning är att öka sysselsättningen genom att sporra arbetslösa arbetssökande till att vara aktiva och ta egna initiativ när de söker arbete under hela arbetslöshetsperioden. Målet med de nya självriskdagarna är att arbetslösa i större utsträckning ska söka sig även till kortvarigt arbete och deltidsarbete, vilket i sin tur syftar till att förhindra att arbetslös-

heten blir långvarig. Den föreslagna modellen ska gälla både sådana som får arbetslöshetsdagpenning och sådana som får arbetsmarknadsstöd.

De nya självriskdagarna kan också genomföras som faktiska självriskdagar, dvs. under den tid som arbetslöshetsförmån inte alls betalas, i stället för det avdrag på 4,65 procent som görs på förmånen. En självriskdag i form av tid innebär för den som får jämkad dagpenning att den s.k. beräknade arbetsinkomsten används som inkomst under jämningsperioden, och därför kan det valda alternativet betraktas som ett klarare genomförandealternativ både med tanke på den som ansöker om en förmån och den som verkställer den. Som ett alternativ för genomförandet ska det också granskas vad som händer med de eftersträvade sysselsättningseffekterna om inga ändringar görs. Om förslagets sporrande effekt uteblir uppskattas det leda till att de sysselsättningseffekter som eftersträvas inte uppnås.

I den föreslagna modellen minskar antalet självriskdagar i början av arbetslösheten och ökar senare under arbetslösheten, om arbetssökanden inte i tillräcklig omfattning har varit i arbete eller deltagit i sysselsättningsfrämjande service. Arbetssökandens aktivitet ska kontrolleras i perioder på 65 utbetalningsdagar för arbetslöshetsförmånen, vilket motsvarar ungefär tre månaders oavbruten arbetslöshet. Om arbetssökanden inte har varit tillräckligt aktiv under granskningsperioden ska arbetslöshetsförmånen betalas nedsatt med 4,65 procent för de följande 65 utbetalningsdagarna. Detta motsvarar en självriskdag per månad.

En person ska anses ha varit i arbete eller deltagit i sysselsättningsfrämjande service i tillräcklig omfattning om han eller hon under en kalendervecka har varit i arbete som räknas in i arbetsvillkoret, om han eller hon under 65 utbetalningsdagar varit i arbete sammanlagt så mycket att arbetet utfört under en kalendervecka skulle räknas in i arbetsvillkoret eller om han eller hon under de nämnda 65 utbetalningsdagarna har deltagit i sysselsättningsfrämjande service under sammanlagt fem dagar. Om personen har arbetat som företagare ska han eller hon anses ha varit i arbete i tillräcklig omfattning om han eller hon i företagsverksamheten har tjänat in 23 procent av den månadsinkomst som krävs för arbetsvillkoret för företagare enligt 5 kap. 7 § 1 mom. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

För att förhindra dubbla påföljder, oberoende av om personen under granskningsperioden har varit aktiv eller inte, föreslås att arbetslöshetsförmånen alltid ska betalas till fullt belopp under 65 utbetalningsdagar efter en sådan period då det inte är möjligt att få förmånen på grund av en i 2 a kap. avsedd tid utan ersättning. Eftersom dagar då arbetslöshetsförmån inte betalas på grund av en begränsning som gäller jämkad dagpenning eller på grund av heltidsarbete eller sysselsättning i företagsverksamhet på heltid inte ska räknas in i utbetalningsdagarna för förmånen, föreslås det också att arbetslöshetsförmånen efter en sådan period alltid ska betalas till fullt belopp under 65 dagar. Dessa 65 utbetalningsdagar som följer på en tid utan ersättning eller sysselsättning ska utgöra följande granskningsperiod då aktiviteten kontrolleras.

Det föreslås dessutom att om förmånen betalas till nedsatt belopp på grund av att aktiviteten inte har varit tillräcklig under den föregående granskningsperioden, ska den statsandel som betalas för inkomstrelaterad dagpenning motsvara grunddagpenningens relativa andel av full inkomstrelaterad dagpenning.

Minskningen av antalet självriskdagar i början av arbetslösheten från sju till fem dagar förbättrar nivån på det utkomstskydd för arbetslösa som betalas under de första tre månaderna efter arbetslöshetens början. Efter det är nivån på dagpenningen beroende av om personen varit tillräckligt aktiv.

Det är mycket svårt att bedöma vilken sysselsättande effekt den föreslagna modellen har. I arbetsgruppens promemoria har sysselsättningen beräknats öka med 5 000—12 000 årsverken

för dem som får inkomstrelaterad dagpenning. Sannolikt kommer den sysselsättande effekten att ligga någonstans mellan dessa två ytterligheter.

4 Propositionens konsekvenser

4.1 Konsekvenser för medborgarna

Aktiveringsmodellen innebär att antalet självriskdagar minskar i början av arbetslösheten, medan antalet självriskdagar ökar efter de tre första månaderna av arbetslöshet. Förmånstagaren kan själv påverka de sistnämnda självriskdagarna. Minskningen av antalet självriskdagar i början av arbetslösheten från sju till fem dagar förbättrar nivån på det utkomstskydd för arbetslösa som betalas under de första tre månaderna efter arbetslöshetens början. Den första 65 dagar långa utbetalningsperioden ska utgöra den första granskningsperioden. Om den som är arbetslös inte under denna tid uppfyller kravet på aktivitet, ska utkomstskyddet för arbetslösa under de följande tre månaderna innefatta en självriskdag per månad. Dagpenningen sänks med andra ord med 4,65 procent. Denna betalningsperiod fungerar i sin tur som granskningsperiod för den följande utbetalningsperioden på 65 dagar.

Det är möjligt att uppfylla kravet på aktivitet på många olika sätt. Kravet kan uppfyllas redan om personen är i arbete tre arbetsdagar under 65 utbetalningsdagar, och därmed sporrar modellen till att ta emot också korta vikariat eller tidsbundna arbeten. Om modellen i enlighet med målen sporrar till fortgående aktivitet, kommer det inte att ske någon som helst förändring i nivån på utkomstskyddet för arbetslösa. Om en person tar emot korta anställningar kan detta leda till mera stadigvarande sysselsättning och därmed förebygga långtidsarbetslöshet.

År 2016 fick ca 337 000 personer inkomstrelaterad dagpenning, ca 81 600 personer grunddagpenning och ca 306 500 personer arbetsmarknadsstöd. Den effekt som en förmånsdag har på den förmån som betalas är 4,65 procent. Om kravet på aktivitet inte blir uppfyllt är effekten på förmånen för den som får grunddagpenning och arbetsmarknadsstöd utan förhöjningsdelar ca 32,40 euro i månaden, vilket betyder att det stöd som betalas per månad minskar från ca 697 euro till 664 euro. För den som får inkomstrelaterad dagpenning är effekten i genomsnitt ca 66 euro, vilket betyder att dagpenningen minskar från uppskattningsvis ca 1 420 euro i månaden till 1 353 euro. För den som får inkomstrelaterad dagpenning är effekten beroende av inkomsterna före arbetslösheten. Vid en inkomst på 1 000 euro före arbetslösheten är effekten ca 38 euro, vid en inkomst på 2 000 euro ungefär 58 euro och vid en inkomst på 3 000 euro ca 78 euro i månaden när eventuella förhöjningsdelar inte beaktas.

Om en mottagare av en arbetslöshetsförmån uppfyller kravet på aktivitet genom att bli sysselsatt i lönearbete eller företagsverksamhet, kan han eller hon få sin arbetslöshetsförmån jämkad. Vid jämkning av förmånen gäller ett skyddat belopp på 300 euro. Endast inkomster som överskrider beloppet inverkar sänkande på arbetslöshetsförmånen. I normalfallet inverkar 50 procent av de överskridande inkomsterna sänkande på en arbetslöshetsförmån till fullt belopp. Genom att uppfylla kravet på aktivitet bibehåller personen arbetslöshetsförmånen till fullt belopp utan nedsättning och får dessutom det ekonomiska stödet jämkat, vilket leder till att personens utkomst förbättras jämfört med full arbetslöshet.

Huruvida nivån på dagpenningen eller arbetsmarknadsstödet förblir oförändrad påverkas förutom av den arbetslösa arbetssökandens egen aktivitet också av antalet arbetsplatser och typen av arbetsplatser som står till buds. Om det på orten finns kortvariga arbetsplatser som lämpar sig för arbetssökanden är det naturligtvis lättare att bli sysselsatt än i regioner där sådana arbetsplatser inte finns. Också TE-byråernas möjligheter att erbjuda lönesubventionerat arbete eller sysselsättningsfrämjande service varierar i olika delar av landet.

RP 124/2017 rd

Verkningarna av partiell sysselsättning beskrivs i statistiken över redan mottagen jämkad arbetslöshetsförmån. Sammanlagt 11 715 personer, dvs. 13,8 % av förmånstagarna, fick jämkad arbetslöshetsförmån på basis av partiell sysselsättning år 2016 av dem som erhöll arbetsmarknadsstöd i Nyland (84 690 personer). Sammanlagt 18 519 personer (27,6 %) av de nylänningar som erhöll inkomstrelaterad dagpenning (67 169 personer) fick förmånen jämkad. I Kajanaland var motsvarande siffror sammanlagt 4 649 mottagare av arbetsmarknadsstöd, av vilka 943 fick förmånen jämkad (20,3 %) och 6 581 mottagare av inkomstrelaterad dagpenning, av vilka 1 948 fick förmånen jämkad (29,6 %). I Mellersta Österbotten erhöll sammanlagt 3 150 personer arbetsmarknadsstöd år 2016. Av dem fick 553 personer (17,6 %) förmånen jämkad. Sammanlagt 4 086 personer erhöll inkomstrelaterad dagpenning, av vilka 1 428 fick förmånen jämkad (35 %).

Även yrkesspecifika skillnader och skillnader mellan könen branschvis kan granskas på basis av den statistik som gäller jämkad arbetslöshetsförmån. Sammanlagt 27 388 personer av dem som delvis arbetar inom service och försäljning fick jämkad inkomstrelaterad dagpenning år 2016. Av dem var 23 382 kvinnor (85,4 %). Samma år fick 13 580 personer av dem som arbetar inom byggnadsarbete, reparation och tillverkning sin förmån jämkad på basis av partiell sysselsättning. Av dem var 2 418 personer kvinnor, dvs. 17,8 %.

Sysselsättningsmöjligheterna är på ovan beskrivet sätt beroende av vilka slags arbetsplatser som står en arbetslös arbetssökande till buds. Det förekommer regionala skillnader i antalet lediga arbetsplatser och deras art, men sådana till arbetsplatsförvaltningen anmälda lediga arbetsplatser som lämpar sig för visande av aktivitet fanns lediganslagna i hela landet år 2016 och i januari-juni år 2017.

Lediga arbetsplats år 2016	Heltidsarbete	Deltidsarbete	Annat deltidarbete	Annat	Sammanlagt
SAMMANLAGT	375 646	2 040	49 746	164 998	592 430
01 NYLAND	143 087	632	17 366	64 510	225 595
02 EGENTLIGA FINLAND	29 312	178	3 557	13 245	46 292
04 SATAKUNTA	10 793	99	1 116	5 083	17 091
05 EGENTLIGA TAVASTLAND	9 284	55	942	4 013	14 294
06 BIRKALAND	34 082	254	4 892	13 047	52 275
07 PÄIJÄNNE-TAVASTLAND	12 088	56	1 806	5 823	19 773
08 KYMMENEDALEN	8 454	38	1 015	3 379	12 886
09 SÖDRA KARELEN	5 994	38	1 306	3 063	10 401
10 SÖDRA SAVOLAX	10 276	27	1 503	3 721	15 527
11 NORRA SAVOLAX	17 732	149	2 128	7 273	27 282
12 NORRA KARELEN	7 116	15	1 247	4 009	12 387
13 MELLERSTA FINLAND	14 021	54	1 648	6 353	22 076
14 SÖDRA ÖSTERBOTTEN	8 759	40	2 163	5 551	16 513
15 ÖSTERBOTTEN	8 074	23	1 586	3 089	12 772
16 MELLERSTA ÖSTERBOTTEN	3 315	20	380	935	4 650
17 NORRA ÖSTERBOTTEN	21 115	108	3 661	8 366	33 250
18 KAJANALAND	3 982	61	437	1 710	6 190
19 LAPPLAND	11 677	84	1 592	5 197	18 550
21 ÅLAND	2 035	8	410	244	2 697
90 OKÄND (UTOMLANDS)	14 450	101	991	6 387	21 929
<i>Lähde: TEM/Työnvälitystilasto, taulu 2920.</i>					
<i>*i gruppen annat ingår nattarbete, kvällsarbete, skiftarbete och okända</i>					

När det gäller regionvis och i synnerhet branschvis statistik som baserar sig på faktisk utbetalning är det skäl att notera att aktivitetsmodellen inte uppställer begränsningar för inom vilket yrkesområde en person ska visa aktivitet på arbetsmarknaden. Det finns heller inga begränsningar för hur den arbetsuppgift i vilken en person blir sysselsatt har anmälts ledig (arbetsförvaltningens service eller andra kanaler) eller om det är fråga om s.k. dolda jobb. Viktigt för uppnåendet av sysselsättningsmålet är dessutom att det finns vilja och möjlighet till yrkesmässig rörlighet, dvs. att sysselsättning eftersträvas också på andra yrkesområden än enbart på det för vilket personen i början av arbetslösheten eventuellt fick skydd för yrkesskicklighet. Ju fler de yrkesområden är och ju mer omfattande det geografiska område är, inklusive möjligheter till företagsverksamhet, som en arbetslös arbetssökande är redo att ta emot arbete på, desto troligare förverkligas för dennes del den sysselsättning som eftersträvas genom propositionen åtminstone partiellt, och personen har då nytta av det ekonomiska stöd som den jämkade dagpenningen medför, i stället för att nivån på förmånen sänks.

Förutom att bli sysselsatt i lönearbete eller företagsverksamhet kan en person visa aktivitet genom att delta i sysselsättningsfrämjande service. Skillnader förekommer när det gäller deltagande i service och servicens längd. Deltagandesiffrorna beskriver verkningarna av aktivitet som visats genom deltagande i service. Exempelvis i Nyland inleddes år 2016 sammanlagt 1 900 perioder med jobbsökarträning. Av de deltagande var 860 män och 1 040 kvinnor. I Kajaland inleddes sammanlagt 690 perioder med jobbsökarträning. Av de deltagande var 360 män och 330 kvinnor. I Österbotten inleddes 590 perioder där 310 av de deltagande var män och 280 kvinnor. I hela landet inleddes sammanlagt 20 790 perioder med jobbsökarträning.

Den vanligaste sysselsättningsfrämjande servicen är arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte. Sammanlagt 84 400 sådana perioder inleddes år 2016. Av de deltagande var 47 920 män och 26 470 kvinnor. Den näst vanligaste servicen var arbetsprövning. Sammanlagt 62 810 sådana perioder inleddes år 2016 (av de deltagande var 28 870 män och 33 950 kvinnor).

Servicens längd varierar. Kortast av den service som avslutades år 2016 var jobbsökarträning (längd i genomsnitt 3 veckor) och karriärträning (längd i genomsnitt 5 veckor). Längst varade frivilliga studier (57 veckor) och lönesubventionerat arbete (30 veckor). Om det tilläggsanslag som föreslås för sysselsättningsfrämjande service används särskilt för ordnande av kortvarig service, gör tilläggsanslaget det möjligt för fler personer än tidigare att delta i sysselsättningsfrämjande service och visa aktivitet med hjälp av servicen, vilket innebär att nivån på förmånen inte sänks. När en person deltar i frivilliga studier visar han eller hon å andra sidan kontinuerligt sin aktivitet på erforderligt sätt och inte heller då sänks förmånen.

4.2 Ekonomiska konsekvenser

Aktiveringsmodellens effekter är beroende av hur väl målen med modellen uppnås. Modellen förbättrar dock de offentliga finanserna både när målet att i större utsträckning aktivera arbetslösa uppnås och när modellen inte har någon effekt på de arbetslösas aktivitet. Detta beror på att effekterna av båda ytterligheterna stärker de offentliga finanserna antingen genom att utgifterna för utkomstskyddet för arbetslösa minskar eller genom att sysselsättningen ökar.

År 2016 betalades inkomstrelaterad dagpenning till ett belopp av ca 2 707 miljoner euro. Grunddagpenning betalades till ett belopp av ca 338 miljoner euro och arbetsmarknadsstöd till ett belopp av ca 1 832 miljoner euro.

Besparingen i den inkomstrelaterade dagpenningen har uppskattats med både Statistikcentralens mikrosimuleringsmodell SISU och på basis av Finansinspektionens statistik om utkomstskyddet för arbetslösa 2015. I båda fallen är uppskattningarna ungefär lika stora.

Förkortningen av självrisktiden för den inkomstrelaterade dagpenningen med två dagar ökar utgifterna för förtjänstskyddet med ca 37 miljoner euro. När det gäller den inkomstrelaterade dagpenningen leder de nya självriskdagarna till att utgifterna för utkomstskyddet för arbetslösa minskar med högst ca 70 miljoner euro, om ändringen inte har någon som helst effekt på aktiveringen av de arbetslösa. För alla dem som under granskningsperioden på 65 utbetalningsdagar för arbetslöshetsdagpenningen inte har varit i arbete eller deltagit i sysselsättningsfrämjande service sänks då den inkomstrelaterade dagpenningen efter tre månader med en självriskdag under varje betalningsperiod på en månad. I praktiken genomförs detta genom att förmånen sänks med 4,65 procent.

Vid bedömningarna har man utgått från att kravet på sysselsättning uppfylls för dem som får jämkad dagpenning. För att dagpenningen ska jämkas måste lönen per månad överstiga det skyddade beloppet på 300 euro. I sådana fall uppfylls sannolikt också kravet på sysselsättning. Vid bedömningarna har man dessutom utgått från att kravet på sysselsättning uppfylls för dem som deltar i sysselsättningsfrämjande service. Enligt arbets- och näringsministeriets arbetsförmedlingsstatistik har den genomsnittliga längden på den sysselsättningsfrämjande servicen varierat mellan 20 och 160 dagar. Korta perioder på mindre än en månad förekommer i synnerhet inom arbetskraftsutbildningen och jobbsökarträning och långa perioder i synnerhet inom frivilliga studier. Arbetsverksamheten i rehabiliteringssyfte varade i genomsnitt ca 14 veckor. I praktiken uppfyller alltså all sysselsättningsfrämjande service kravet på aktivitet.

Aktiveringsmodellen gäller också grundskyddet, dvs. grunddagpenningen och arbetsmarknadsstödet. Förkortningen av självrisktiden ökar utgifterna för förmånerna inom grundskyddet med 6 miljoner euro. Om modellen inte har någon som helst effekt på de arbetslösas beteende uppgår besparingen i utgifterna för arbetsmarknadsstödet till uppskattningsvis ca 33 miljoner euro och i utgifterna för grunddagpenningen till ca 5 miljoner euro. Kommunerna deltar i finansieringen av arbetsmarknadsstödet för personer som varit länge arbetslösa. Av besparingarna i arbetsmarknadsstödet är kommunernas andel därmed ca 8 miljoner euro och statens andel ca 25 miljoner euro. I och med att aktiveringsmodellen innebär att självriskdagarna också utsträcks till de arbetslösas grundskydd kommer också utkomststödet, bostadsbidraget och beskattningen att påverkas. Dessa effekter har bedömts med hjälp av mikrosimulationsmodellen SISU. Utgifterna för bostadsbidraget ökar med uppskattningsvis 4 miljoner och utgifterna för utkomststödet med uppskattningsvis 10 miljoner euro.

I tabellerna nedan beskrivs modellens yttersta effekter på eller maximala besparingar i utgifterna för utkomstskyddet för arbetslösa i sådana situationer då mottagarna av arbetslöshetsförmåner inte aktiveras i större utsträckning än för närvarande. Som mest ger modellen en besparing på ca 53 miljoner euro i de offentliga finanserna, om man beaktar både effekten av att självrisktiden blir kortare och den maximala besparing som aktiveringsmodellen ger. En annan ytterlighet är att alla arbetslösa aktiveras, varvid utgifterna för utkomstskyddet för arbetslösa inte ändras alls, medan förkortningen av självrisktiden ökar förmånsutgifterna med ca 35,8 miljoner euro.

FÖRÄNDRINGAR I FÖRMÅNSUTGIFTERNA OCH ANDRA UTGIFTER						
	Förändring i utgifterna för inkomstrelaterad dagpenning, mn €	Förändring i avgiften till PSC, mn €	Förändring i utgifterna för grunddagpenning och arbetsmarknadsstöd mn €	Förändring i utkomststödet, mn €	Förändring i det allmänna bostadsbidraget, mn €	Förändring i förmånsutgifterna i de offentliga finanserna sammanlagt, mn €
Aktiveringsmodellen maximalt	-70	0	-38,0	12,0	7,0	-89,0
Förkortningen av självrisktiden med två dagar	30	7	6	0	0	36
Förändringar sammanlagt	-40	-7	-32	12	7	-53

FINANSIERING								
	Finansieringsdelar för utkomstskyddet för arbetslösa					Utkomststöd, staten	Utkomststöd, kommunerna	Allmänt bostadsbidrag, staten
	AFF (inkl. avgiften till PSC)	Arbetslöshetskassorna	Staten, för tjänstskydd	Staten, grundskydd	Kommunerna, arbetsmarknadsstöd			
Aktiveringsmodellen maximalt	-33	-4	-33	-30	-8	6	6	7
Förkortningen av självrisktiden med två dagar	21	2	14	6	0	0	0	0
Förändringar sammanlagt	-12	-2	-19	-24	-8	6	6	7

Förändring i skatteutfallet			FÖRÄNDRINGAR I DEN FINANSIELLA STÄLLNINGEN SAMMANLAGT		
	Staten, skatt	Kommunerna, skatt	Staten, sammanlagt	Kommunerna, sammanlagt	Socialskyddsfonderna sammanlagt
Aktiveringsmodellen maximalt	-7	-27	-43	25	-7
Förkortningen av självrisktiden med två dagar	2	9	20	0	2
Förändringar sammanlagt	-5	-18	-23	25	-5

Med tanke på effekterna av modellen är den andra ytterligheten i fråga om det inkomstrelaterade utkomstskyddet för arbetslösa att alla arbetslösa blir sysselsatta eller deltar i sysselsättningsfrämjande service på det sätt som kravet på aktivitet förutsätter. I praktiken betyder detta att en person under tre månader ska vara sysselsatt i 3–5 dagar eller delta i sysselsättningsfrämjande service i 5 dagar. Det blir ingen besparing i utgifterna för förmånerna inom det inkomstrelaterade utkomstskyddet för arbetslösa om förmånstagarnas inkomster per månad inte överstiger det skyddade beloppet på 300 euro, men den sysselsättande effekten är grovt räknat ca 10 000 årsverken. Om förmånstagarnas lön per månad överstiger det skyddade beloppet på 300 euro, jämkas den inkomstrelaterade dagpenningen och utgifterna för förtjänstskyddet minskar.

Det är mycket osannolikt att modellen inte sporrar någon till förvärvsarbete eller till aktiveringsåtgärder i större utsträckning än för närvarande. Ju större andel som aktiveras av dem som omfattas av utkomstskyddet för arbetslösa under arbetslöshetstiden, desto mindre blir ändringen i utgifterna för utkomstskyddet för arbetslösa. År 2016 fick i genomsnitt 30 600 personer per månad jämkad inkomstrelaterad dagpenning för sammanlagt 7,9 miljoner dagar. Andelen jämkade dagar av alla dagar var ca 19 procent. Modellen är kalkylmässigt kostnadsneutral med tanke på det inkomstrelaterade utkomstskyddet för arbetslösa när ungefär 50 procent av dem som för närvarande får inkomstrelaterad dagpenning för passiv tid blir aktiverade. I dessa fall är tilläggskostnaden för förkortningen av självrisktiden och besparingen till följd av aktiveringsmodellens självriskdagar i stort sett lika stora. Utgifterna för bostadsbidraget ökar med uppskattningsvis 3 miljoner euro och utgifterna för utkomststödet med uppskattningsvis 2 miljoner euro.

När det gäller grundskyddet kommer modellen med stor sannolikhet att minska utgifterna i de offentliga finanserna eftersom en förkortning av självrisktiden i början av arbetslösheten gäller ett avsevärt mindre antal personer är självriskdagarna enligt den nya aktiveringsmodellen på grund av förmånernas olika struktur. När det gäller arbetsmarknadsstödet är den största andelen nya mottagare sådana att maximitiden för arbetslöshetsdagpenning har gått ut och självrisktiden för erhållande av förmånen i början av arbetslöshetstiden inte kommer på nytt och därmed inte förkortar självrisktiden. Å andra sidan finns det inte någon maximitid i arbetsmarknadsstödet och bland dem som får arbetsmarknadsstöd finns det ett stort antal personer som fått förmånen under en lång tid. Efter arbetslöshetens början när betalningen av en förmån fortsätter är antalet potentiella nya självriskdagar alltså många i förhållande till den förkortade självrisktiden i arbetslöshetens början. När det gäller grundskyddet kräver modellen alltså mycket stor aktivitet för att vara kostnadsneutral.

År 2016 fick i genomsnitt ca 7 600 personer per månad jämkad grunddagpenning för totalt 2,0 miljoner dagar. Andelen jämkade dagar av alla dagar var 19 procent. I genomsnitt ca 13 200 personer per månad fick jämkat arbetsmarknadsstöd för sammanlagt 3,4 miljoner dagar. Andelen jämkade dagar av alla dagar var ca 7 procent. Om uppskattningen är att mottagare av grunddagpenning i genomsnitt är lika aktiva som mottagare av inkomstrelaterad dagpenning och aktiviteten hos dem som får arbetsmarknadsstöd är hälften så stor, leder aktiveringsmodellen till en besparing i statens utgifter med sammanlagt knappt 10 miljoner euro. Besparingen i utgifterna för arbetsmarknadsstödet uppgår till uppskattningsvis ca 25 miljoner euro och i utgifterna för grunddagpenningen till ca 3 miljoner euro. Kommunerna deltar i finansieringen av arbetsmarknadsstödet för personer som varit länge arbetslösa. Av besparingarna i arbetsmarknadsstödet är kommunernas andel därmed ca 6 miljoner euro och statens andel ca 19 miljoner euro. Utgifterna för bostadsbidraget ökar med uppskattningsvis 3 miljoner och utgifterna för utkomststödet med uppskattningsvis 7 miljoner euro, varav kommunernas andel är hälften.

I tabellerna nedan beskrivs modellens effekt i sådana situationer då antagandet är att ca hälften av dem som får inkomstrelaterad dagpenning och grunddagpenning och ungefär en fjärdedel av dem som får arbetsmarknadsstöd, som för närvarande får förmånen för en passiv tid, kommer att uppfylla kravet på aktivitet.

FÖRÄNDRINGAR I FÖRMÅNSUTGIFTERNA OCH ANDRA UTGIFTER						
	Förändring i utgifterna för inkomstrelaterad dagpenning, mn €	Förändring i avgiften till PSC, mn €	Förändring i utgifterna för grunddagpenning och arbetsmarknadsstöd, mn €	Förändring i utkomststödet, mn €	Förändring i det allmänna bostadsbidraget, mn €	Förändring i förmånsutgifterna i de offentliga finanserna sammanlagt, mn €
Aktiveringsmodellen aktivitet 25 %—50 %	-34	0	-27	8	4	-49
Förkortningen av självrisktiden med två dagar	30	7	6	0	0	43
Förändringar sammanlagt	-4	7	-21	8	4	-6

FINANSIERING								
	Finansieringsdelar för utkomstskyddet för arbetslösa					Utkomst- stöd, staten	Utkomst- stöd, kommunerna	Allmänt bostads- bidrag, staten
	AFF (inkl. avgiften till PSC)	Arbets- löshets- kas- sorna	Staten, för- tjänst- skydd	Staten, grund- skydd	Kommu- nerna, arbets- mark- nadsstöd			
Aktiveringsmodellen maximalt	-16	-1,9	-16	-21	-6,0	4,0	4,0	4,0
Förkortningen av självrisktiden med två dagar	20,9	1,6	14,1	5,5	0,0	0,0	0,0	0,0
Förändringar sammanlagt	5	-0,2	-2,0	-15,5	-6,0	4,0	4,0	4,0

4.3 Konsekvenser för myndigheterna

Uppföljningen av tiden i arbete och ändringarna i nivån på arbetslöshetsdagpenningen ökar arbetet för dem som betalar arbetslöshetsförmåner, Folkpensionsanstalten och arbetslöshetskassorna. Målet har varit att utforma den föreslagna aktiveringsmodellen så att ökningen i arbetsmängden blir så liten som möjligt. De som betalar ut arbetslöshetsförmåner följer redan nu hur länge en person varit i arbete och deltagit i sysselsättningsfrämjande service. I och med att också annat arbete än sådant som räknas in i arbetsvillkoret betraktas som tillräcklig tid i arbete, måste den som betalar ut en förmån följa upp också dessa arbeten och registrera dem i utbetalningssystemet. Även de beslut som fattas när dagpenningbeloppet ändras kommer att öka. Detta ger mer arbete jämfört med nuläget.

Om modellen når sitt mål och leder till fler kortvariga arbeten ger också detta mer arbete åt dem som betalar ut en förmån eftersom betalning av en jämkad arbetslöshetsförmån kräver mera behandlingsarbete än betalning av en förmån till en helt och hållet arbetslös.

Som helhet betraktat antas det arbete som behövs vid behandlingen av en arbetslöshetsförmån öka till följd av den föreslagna modellen, men den ökning i arbetsmängden som uppföljningen av tiden i arbete och besluten om nivån på arbetslöshetsförmånen medför ansågs vid beredningen inte betydande i synnerhet med beaktande av att en stor del av de uppgifter som är föremål för uppföljning är sådana som inverkar på situationen för den som ansöker om en förmån och som redan enligt den gällande lagen om utkomstskydd för arbetslösa ska följas upp. Folkpensionsanstalten har i sitt utlåtande om propositionen dock gjort bedömningen att aktivitetsmodellen kommer att utöka dess arbetsmängd med 130—260 årsverken och att ändringen innebär att det på årsnivå kommer att utfärdas 385 000—770 000 nya förmånsbeslut till sökande av arbetsmarknadsstöd och grunddagpenning. Arbetslöshetskassornas Samorganisation rf har inte separat gjort någon bedömning av vilka konsekvenser ändringen har för antalet årsverken eller beslut. Med beaktande av antalet förmånstagare är det att anta att ändringen, om grunderna för bedömningen är desamma, torde motsvara Folkpensionsanstaltens bedömning om ökad arbetsmängd.

Arbetsmängden inom arbetsförvaltningen väntas växa i synnerhet till följd av de kontakter som tas i fråga om sysselsättningsfrämjande service.

5 Beredningen av propositionen

Denna regeringsproposition grundar sig på den modell som föreslagits av statssekreterare Hemmäkis arbetsgrupp och den har beretts vid social- och hälsovårdsministeriet. Centrala arbetsmarknadsorganisationer och Företagarna i Finland rf har hörts vid beredningen. Finlands Fackförbunds Centralorganisation FFC rf har inte deltagit i beredningen. Yttranden om propositionen har begärts av Folkpensionsanstalten, Arbetslöshetskassornas Samorganisation rf, Finlands Fackförbunds Centralorganisation FFC rf, Tjänstemannacentralorganisationen STTK rf, Akava rf, Finlands näringsliv rf, Kommunala arbetsmarknadsverket, Företagarna i Finland rf, Finlands kommunförbund, Kansalaisareena ry, arbets- och näringsministeriet, Finlands Arbetslösas Samarbetsorganisation-TVY rf och finansministeriet. Yttrande gavs förutom av ovannämnda instanser också av NTM-centralen i Nyland, Industrifacket rf, Högskoleutbildade samhällsvetare rf, Nuorten ystävät ry, Invalidförbundet, Synskadades förbund rf, SOSTE Finlands social och hälsa rf och Allians.

I nästan alla yttranden ansågs propositionens mål, dvs. att öka aktiviteten, värt understöd. En stor del av remissinstanserna var dock i förhållande till propositionen av annan mening om vilka metoder som ska användas för att stödja aktiviteten hos mottagarna av en arbetslöshetsförmån. Inte minst av medborgarorganisationernas yttranden kom det fram att det bland mottagarna av arbetsmarknadsstöd finns personer vars sysselsättningsmöjligheter inte är beroende endast av tillgången på arbetsplatser, utan att arbetsförmågan och sysselsättningsmöjligheterna kan påverkas t.ex. av utdragen arbetslöshet, frågor relaterade till hälsotillståndet och utslagning från arbetsmarknaden.

En särskild fråga som lyftes fram i yttrandena var situationen för arbetssökande som är begränsat arbetsföra eller som på grund av en skada är mer svårsysselsatta än normalt. I yttrandena understöddes den begränsning som föreslagits i regeringspropositionen enligt vilken en person inte omfattas av aktiveringsmodellen om han eller hon har en anhängig ansökan om invalidpension. Den begränsning som gäller omständigheten att en ansökan om invalidpension är anhängig har dock inte ansetts tillräcklig. Synskadades förbund rf lyfte dessutom i sitt yttrande fram hur en handikappad persons möjligheter att hitta och ta emot ett kortvarigt arbete kan försvåras att ett eventuellt behov av hjälpmedel i arbetet, arrangemang i arbetsmiljön, ansökan om arbetsresor som färdtjänst enligt handikappservicelagen och ansökan om eventuell personlig assistans. På grundval av de omständigheter som lyfts fram i yttrandena har propositionen kompletterats så att den föreslagna aktivitetsmodellen inte heller ska tillämpas på personer som får någon förmån som ska dras av från en arbetslöshetsförmån enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa och som betalas på basis av partiell arbetsoförmåga, sjukdom eller skada, eller om personen får en motsvarande förmån som inte alls inverkar på arbetslöshetsförmånen.

I yttrandena lades det fram förslag på hur det föreslagna sättet att visa aktivitet bör utvidgas. Som kompletterande åtgärder som visar aktivitet föreslogs att bl.a. frivilligt arbete och närståendevård läggs till som åtgärder som visar aktivitet. Av dem har närståendevård och vid sidan av den familjevård tagits in i bestämmelsen som perioder under vilka den i propositionen föreslagna aktiviteten hos en person inte följs upp.

I yttrandena påtalades också situationen för äldre mottagare av en arbetslöshetsförmån och föreslogs att t.ex. de som erhåller arbetslöshetsdagpenningens s.k. tilläggsdagar inte ska omfattas av aktiveringsmodellen. Med tanke på propositionens syfte att öka sysselsättningen har dessa förslag inte gett anledning att göra ändringar i den.

Flera remissinstanser ansåg att en utvidgning av aktiveringsmodellen till mottagare av arbetsmarknadsstöd i praktiken innebär en automatisk sänkning av nivån på förmånen, till och med permanent, men i varje händelse för lång tid. Dessutom ansåg många remissinstanser att modellen på grund av de regionala skillnaderna i sysselsättningsmöjligheterna behandlar mottagare av en arbetslöshetsförmån ojämlikt utgående från var de är bosatta. I yttrandena framfördes också åsikten att de branschvisa möjligheterna till sysselsättning för kort tid varierar så kraftigt att också denna skillnad leder till att mottagare av en arbetslöshetsförmån blir ojämlikt behandlade. Till denna del ansågs en ändring av den ursprungliga propositionen inte bidra till dess mål att förbättra sysselsättningen.

6 Samband med andra propositioner

Propositionen hänför sig till budgetpropositionen för 2018 och avses bli behandlad i samband med den.

DETALJMOTIVERING

1 Lagförslag

1.1 Lagen om utkomstskydd för arbetslösa

5 kap. Förutsättningar för erhållande av arbetslöshetsdagpenning

13 §. *Självrisktid.* Det föreslås att den självrisktid som det föreskrivs om i 1 mom. förkortas från sju dagar till fem dagar. I övrigt motsvarar bestämmelsen den gällande lagen.

6 kap. Arbetslöshetsdagpenningens belopp och varaktighet

3 a §. *Betalning av arbetslöshetsdagpenning till nedsatt belopp.* Det föreslås att det i lagen tas in en ny 3 a § som gäller aktivitet under den tid förmånen erhålls och hur denna aktivitet inverkar på dagpenningens belopp. I 1 mom. föreskrivs det om en nedsättning av arbetslöshetsdagpenningen i sådana situationer då en person under den tidsperiod då han eller hon har betalats arbetslöshetsdagpenning för sammanlagt 65 dagar inte i tillräcklig omfattning har varit i arbete eller deltagit i sysselsättningsfrämjande service.

Med dagar avses sådana vardagar för vilka förmånstagaren betalas arbetslöshetsdagpenning eller arbetsmarknadsstöd till fullt, jämkat eller nedsatt belopp. Uppföljningen av betalda dagar ska ske på samma sätt som vid uppföljning av betalningen av grunddagpenningens förhöjningsdel eller den inkomstrelaterade dagpenningens förhöjda förtjänstdel enligt 6 kap. 3 § 2 mom.

När arbetslöshetsdagpenning har betalats för 65 dagar ska det kontrolleras om personen i tillräcklig omfattning har varit i arbete eller deltagit i sysselsättningsfrämjande service under de 65 dagar då arbetslöshetsdagpenning har betalats. Om så är fallet ska dagpenningen betalas till normalt belopp för de följande 65 dagarna, varefter personens aktivitet under dessa 65 dagar på nytt kontrolleras. I en följd motsvarar de 65 dagarna ungefär tre månader.

Om en person inte i tillräcklig omfattning har varit i arbete eller deltagit i sysselsättningsfrämjande service under granskningsperioden, betalas arbetslöshetsdagpenningen till nedsatt belopp för de följande 65 dagarna. I 2 mom. föreskrivs det om storleken på nedsättningen och om storleken på den arbetslöshetsförmån på vilken nedsättningen görs. Nedsättningen är 4,65 procent, vilket motsvarar en självriskdag per månad. Nedsättningen ska gälla både den inkomstrelaterade dagpenningen och grunddagpenningen. Nedsättningen görs på personens fulla arbetslöshetsdagpenning, eventuell barnförhöjning och förhöjd förtjänstdel eller förhöjningsdel medräknade, om personen deltar i sysselsättningsfrämjande service under en period då arbetslöshetsdagpenningen ska betalas till nedsatt belopp. Kostnadsersättning ska inte räknas med i full arbetslöshetsdagpenning.

Såsom konstaterats ovan ska erhållande av en förmån under 65 dagar följas upp på samma sätt som intjänande av arbetslöshetsdagpenningens förhöjningsdel eller den förhöjda förtjänstdelen följs upp under de maximalt 200 dagar som gäller för dem. Om en person får arbetslöshetsdagpenning till nedsatt belopp under en period av 65 dagar, som samtidigt utgör en ny period för uppföljning av aktiviteten, ska dessa dagar enligt förslaget tjäna in 65 dagar på motsvarande sätt som dagar intjänas i den separata räknaren för 200 dagar, dag mot dag, i fråga om förhöjd förtjänstdel som betalas på grundval av service. För perioden på 65 dagar kontrolleras med andra ord de vardagar för vilka dagpenning betalas.

Den nedsatta dagpenningen tjänar in maximitiden för arbetslöshetsdagpenning (300, 400 eller 500 dagar) på följande sätt. Nedsatt, full eller minskad arbetslöshetsdagpenning tjänar in maximitiden så att säga dag mot dag. Jämkad, nedsatt dagpenning tjänar in maximitiden för arbetslöshetsdagpenning omvandlad i hela dagar, i kalkylmässigt förhållande till full dagpenning.

Om en person har betalats nedsatt arbetslöshetsdagpenning för de föregående 65 dagarna ska denna nedsatta arbetslöshetsdagpenning inte mera nedsättas, utan en eventuell nedsättning görs alltid endast på den fulla arbetslöshetsdagpenningen. En person som under två på varandra följande granskningsperioder på 65 dagar inte i tillräcklig omfattning har varit i arbete eller deltagit i sysselsättningsfrämjande service ska alltså för sammanlagt 130 dagar betalas en arbetslöshetsdagpenning som är nedsatt med 4,65 procent.

I 3 mom. anges när en person ska anses ha varit i arbete eller deltagit i sysselsättningsfrämjande service i tillräcklig omfattning. Enligt momentets 1 punkt ska en person anses ha varit i arbete i tillräcklig omfattning om han eller hon under 65 utbetalningsdagar har varit i arbete sammanlagt så mycket att arbetet utfört under en kalendervecka skulle utgöra en sådan kalendervecka som räknas in i arbetsvillkoret. Den arbetsmängd som krävs kan alltså utföras t.ex. under en kalendervecka eller alternativt så att arbetstimmar förekommer under hela perioden på 65 utbetalningsdagar. Enligt huvudregeln krävs det 18 timmars arbete under en kalendervecka för att arbetsvillkoret ska bli uppfyllt. Enligt bestämmelserna kan undantag från denna huvudregel göras inom branscher där regleringen av arbetstiden avviker från det normala. Arbetsvillkoret kan uppfyllas med kortare arbetstid än 18 timmar eller på basis av inkomsterna.

I 2 punkten anges när en företagare ska anses ha varit i arbete i tillräcklig omfattning. Det arbete som räknas in i arbetsvillkoret för företagare fastställs på basis av arbetsinkomsterna. Varje månad då arbetsinkomsten under 2017 är minst 1 047 euro räknas in i arbetsvillkoret. För att arbetsvillkoret ska vara likadant för företagare och löntagare är det för att en företagare ska behålla nivån på dagpenningen tillräckligt om han eller hon under en period på 65 utbetalningsdagar tjänar in ett belopp som motsvarar arbetsinkomsten under en vecka, vilket är 23 procent av det belopp som per månad krävs för arbetsvillkoret för företagare. Inkomsten anses vara intjänad under en period som överensstämmer med utbetalningsdagen. Om arbetslöshetsdagpenningen jämkas med förvärvsinkomst av företagsverksamhet i enlighet med beskattningsbeslutet, anses personen tjäna in den förvärvsinkomstandel som anges i beskattningsbeslutet beräknad per månad på samma sätt som inkomsten i enlighet med beskattningsbeslutet delas upp i månadsinkomst vid betalning av jämkad arbetslöshetsförmån. Om arbetslöshetsdagpenningen jämkas på basis av en utredning om inkomst av annan företagsverksamhet som personen lämnat, anses denna inkomst vara intjänad under den period som överensstämmer med utbetalningsdagen.

I 3 punkten anges när en person ska anses ha deltagit tillräckligt länge i sysselsättningsfrämjande service. Fem dagar i sysselsättningsfrämjande service ska vara en tillräcklig tid. Hur länge servicen varar ska beräknas på basis av servicens anmälda längd, inte på basis av de faktiska dagarna som personen deltagit. Om det t.ex. ordnas arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte under två hela kalenderveckor under granskningsperioden på 65 dagar och verksamheten är ordnad så att arbetsverksamheten är två dagar per vecka, ska personen på basis av den anmälda längden anses ha deltagit 10 dagar i sysselsättningsfrämjande service. Med sysselsättningsfrämjande service avses sådan sysselsättningsfrämjande service som definieras i 1 kap. 5 § 15 punkten i lagen om utkomtskydd för arbetslösa.

I 4 punkten i momentet ges möjlighet att genom förordning av statsrådet föreskriva om vissa andra situationer där service eller verksamhet på en arbetsplats i sysselsättnings syfte godkänns som tillräcklig aktivitet. I praktiken är det fråga om ett rekryteringsförsök som genomförs på

en arbetsplats eller om sådan rekryteringsutbildning som genomförs på en arbetsplats men som inte sker i form av arbetskraftsutbildning.

I 4 mom. föreskrivs det om hur granskningsperioden på 65 dagar börjar. En ny granskningsperiod på 65 dagar börjar när en person efter att ha uppfyllt arbetsvillkoret betalas arbetslöshetsdagpenning för första gången. I praktiken börjar perioden den första utbetalningsdagen, vilken kan föregås av t.ex. en självrisktid som eventuellt förelagts. Om arbetsvillkoret har uppfyllts ska förmånen för de första 65 utbetalningsdagarna betalas till fullt belopp oberoende av förmånssökandens situation på arbetsmarknaden före den första utbetalningsdagen. Den första utbetalningsdagen kan alltså följa på t.ex. en av godtagbar orsak inträffad frånvaro från arbetsmarknaden. Det avgörande är att arbetsvillkoret är uppfyllt. Följande granskningsperiod börjar vid utgången av den föregående perioden på 65 utbetalningsdagar.

I momentet föreskrivs också om i vilka situationer den granskningsperiod för vilken arbetslöshetsdagpenningen betalas till fullt belopp börjar från början. Granskningsperioden börjar på nytt från början och arbetslöshetsdagpenningen betalas till fullt belopp när en person på nytt blir mottagare av arbetslöshetsdagpenning efter en över två veckor lång period med heltidsarbete eller en över två veckor lång period med sysselsättning på heltid i företagsverksamhet. Granskningsperioden ska också börja på nytt från början om en person blir mottagare av arbetslöshetsdagpenning efter det att personens jämkade arbetslöshetsdagpenning har förvägrats på grund av arbetstids- eller inkomstbegränsningar som gäller betalning av jämkad arbetslöshetsdagpenning. I praktiken kan ett beslut om förvägran uppstå antingen på grund av att arbetstiden har överstigit 80 procent av den inom branschen tillämpade maximiarbetstiden för arbetstagare i heltidsarbete eller på grund av att jämkad dagpenning inte betalas till följd av en begränsning som avses i 4 kap. 5 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa. Dessutom ska granskningsperioden börja från början och arbetslöshetsdagpenning betalas till fullt belopp om arbetslöshetsdagpenningen inte kan betalas på grund av en tid utan ersättning eller en skyldighet att vara i arbete enligt 2 a kap. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

I 5 mom. föreskrivs om ett undantag från det krav på tillräcklig aktivitet för erhållande av full arbetslöshetsdagpenning som avses i 3 mom. Huvudregeln är att det krävs aktivitet under den tid för vilken en person får en arbetslöshetsförmån. Sådana dagar då en person har en s.k. godtagbar orsak att vara borta från arbetsmarknaden och för vilka han eller hon därmed inte heller får arbetslöshetsdagpenning förutsätts det alltså inte att personen har varit aktiv under den tid som avses i paragrafen. Också i vissa situationer då en person får arbetslöshetsdagpenning, är det ändamålsenligt att göra undantag från huvudregeln om aktivitet som förutsättning för full arbetslöshetsdagpenning.

Det första undantaget av detta slag gäller en situation då arbetsoförmågan kan bli långvarig. Enligt den gällande lagen om utkomstskydd för arbetslösa är den tid då en person utan att ha rätt till någon primär förmån på basis av arbetsoförmåga väntar på ett beslut om en förmån i första instans, dvs. pensionsanstalten, inte bara en godtagbar orsak att vara borta från arbetsmarknaden, utan även en tid för vilken arbetslöshetsdagpenning kan betalas om de övriga villkoren är uppfyllda och om personen anmäler sig som arbetslös arbetssökande. I dessa situationer har det inte ännu avgjorts om personen ska betraktas som arbetsoförmögen på det sätt som avses i lagen om utkomstskydd för arbetslösa eller inte. Efter pensionsbeslutet är personens rätt till arbetslöshetsdagpenning beroende av beslutet. Om invalidpension beviljas till fullt belopp, har personen inte rätt till någon arbetslöshetsförmån. Om delinvalidpension beviljas eller ansökan avslås kan personen ha rätt till en arbetslöshetsförmån.

På grund av det allmänna undantag som gäller omständigheten att det finns en anhängig ansökan om invalidpension föreslås det i propositionen att en person inte ska vara skyldig att på det sätt som avses i 3 mom. vara aktiv från det pensionsansökan blev anhängig tills ett beslut

om ansökan om invalidpension meddelas i första instans, dvs. av pensionsanstalten. Om ansökan om invalidpension avslås krävs det för att personen ska få full arbetslöshetsdagpenning efter att beslutet meddelats att personen är aktiv på det sätt som avses i 3 mom. under den normala perioden på 65 utbetalningsdagar. För tydlighetens skull ska skyldigheten att vara aktiv på det sätt som avses i 3 mom. börja från ingången av månaden efter den då pensionsbolaget meddelade sitt beslut. Under denna första granskningsperiod betalas arbetslöshetsdagpenningen till fullt belopp. Bestämmelser om det tas in i den föreslagna 5 mom. 1 punkten.

Sådan aktivitet som anges i det föreslagna 3 mom. förutsätts inte heller under den tid då personen arbetar som närståendevårdare eller familjevårdare eller får en sådan förmån beviljad på basis av arbetsoförmåga eller skada som avses i 4 kap. 7 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa och som kan vara avdragbar från arbetslöshetsförmånen eller en förmån som inte alls inverkar på arbetslöshetsförmånen.

Utöver dessa undantag föreslås i fråga om permittering bli föreskrivet att aktiviteten vid permittering som infaller varannan vecka eller genomförs som förkortad arbetsvecka ska följas upp först när permitteringen förändras så att den i en följd och på heltid varar längre än 65 dagar. En bestämmelse om detta finns i 5 mom. 4 punkten.

5 a §. Företagares rätt till förhöjd förtjänstdel. I paragrafens hänvisningsbestämmelse föreslås en teknisk ändring. I övrigt motsvarar bestämmelsen den gällande lagen.

7 kap. Allmänna bestämmelser om arbetsmarknadsstöd

5 a §. Betalning av arbetsmarknadsstöd till nedsatt belopp. Det föreslås att en ny 5 a § fogas till lagen. Paragrafens 1, 2 och 3 mom. samt 5 mom. motsvarar förslaget till 5 kap. 3 a § 1—3 och 5 mom.

I 4 mom. föreslås att granskningsperioden på 65 utbetalningsdagar för arbetsmarknadsstödet börjar när en person börjar få arbetsmarknadsstöd. Om den maximala utbetalningstiden för arbetslöshetsdagpenning går ut och en person övergår till arbetsmarknadsstöd, börjar granskningsperioden den första dagen för utbetalning av arbetsmarknadsstödet, och de dagar då arbetslöshetsdagpenning betalas beaktas inte. Arbetsmarknadsstödet betalas under denna period till fullt belopp. Följande granskningsperiod börjar vid utgången av den föregående granskningsperioden. I övrigt motsvarar momentet förslaget till 5 kap. 3 a § 4 mom.

1.2 Lagen om finansiering av arbetslöshetsförmåner

4 §. Finansiering av inkomstrelaterad dagpenning. I paragrafens 1 mom. föreskrivs det om statsandel som betalas för inkomstrelaterad dagpenning för löntagare. Om inkomstrelaterad dagpenning betalas jämkad eller minskad, betalas i statsandel den relativa andelen av den på så sätt beräknade dagpenningen. Andelen motsvarar statsandelen för den fulla inkomstrelaterade dagpenning enligt 6 kap. 2 § 1 mom. som annars ska betalas. I propositionen föreslås att det i 4 § 1 mom. i lagen om finansiering av arbetslöshetsförmåner görs en ändring. Om inkomstrelaterad dagpenning i enlighet med den föreslagna 6 kap. 3 a § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa betalas nedsatt, ska statsandelen också i denna situation utgöra den relativa andelen av den fulla inkomstrelaterade dagpenning som annars ska betalas.

1.3 Lagen om arbetslöshetskassor

25 §. Finansiering av förmåner som betalas av en företagarkassa. I paragrafens 2 mom. föreskrivs det, på samma sätt som det i 4 § 1 mom. i lagen om finansiering av arbetslöshetsförmåner föreskrivs om finansiering av inkomstrelaterad dagpenning för löntagare, om statsande-

lens storlek vid inkomstrelaterad dagpenning för företagare, om den inkomstrelaterade dagpenningen betalas jämkad eller minskad. I propositionen föreslås att också när den inkomstrelaterade dagpenningen för företagare betalas nedsatt ska statsandelen utgöra en andel som motsvarar grunddagpenningens relativa andel av den inkomstrelaterade dagpenningen för företagare.

1.4 Sjukförsäkringslagen

11 kap. Beloppet av dagpenningsförmånerna

6 §. *Sjuk- och föräldradagpenning samt specialvårdspenning på grundval av en föregående förmån.* I paragrafens 1 mom. anges vilka av de faktorer som inverkar på en arbetslöshetsförmåns storlek som ska lämnas utan beaktande när sjuk- och föräldradagpenning eller specialvårdspenningen bestäms på grundval av en föregående förmån. Propositionen syftar inte till att nedsättning av en arbetslöshetsförmån ska inverka också på beloppet av nämnda förmåner. I propositionen föreslås det därför att det i stället för 1 mom. 2 punkten, som tidigare upphävts, tas in en ny 2 punkt där det konstateras att nedsättning av en arbetslöshetsförmån inte ska beaktas när sjuk- och föräldradagpenning eller specialvårdspenning enligt sjukvårdslagen bestäms på grundval av en föregående förmån.

2 Ikraftträdande

Lagarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2018.

Lagens 5 kap. 13 § 1 mom. och 7 kap. 10 § 1 mom. ska tillämpas om den första dag som räknas med i självrisktiden infaller efter lagens ikraftträdande. Detta innebär att om den tid som tjänar in självrisktiden kan räknas med i den med början från 2017, är självrisktiden sju dagar. Om den tid som tjänar in självrisktiden kan räknas med i den med början först från 2018, är självrisktiden fem dagar. Det saknar betydelse i saken vid vilken tidpunkt arbetslösheten inleds, om anställningen upphört eller för vilken tid skyldigheten att vara i arbete uppfylls eller storleken på dagpenningen bestäms. Det saknar också betydelse av vilken orsak förläggande av självrisktiden skjuts fram till 2018 års sida. Om den första dag som räknas med i självrisktiden flyttas till 2018 års sida på grund av tid utan ersättning, anmälan som arbets sökande eller av någon annan motsvarande orsak, är självrisktiden fem dagar.

3 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning

De föreslagna ändringarna hänför sig till de grundläggande fri- och rättigheter om vilka det föreskrivs i 6, 18 och 19 § i grundlagen. Bestämmelserna gäller jämlikhet, näringsfrihet och rätt till arbete samt rätt till social trygghet. Ett av propositionens centrala syften är att främja sysselsättningen och förkorta arbetslöshetsperioderna. Det föreslås att systemet för utkomstskydd för arbetslösa ändras så att det bättre än för närvarande sporrar till att återgå till arbetslivet. De föreslagna ändringarna förväntas inverka positivt på sysselsättningen. Sålunda är propositionens syften i enlighet med bestämmelserna om främjande av sysselsättning i 18 § 2 mom. i grundlagen.

Enligt 19 § 2 mom. i grundlagen har var och en rätt till grundläggande försörjning bland annat vid arbetslöshet. Grundlagsutskottet har av hävd ansett att grundlagen inte i sig är ett hinder för att ställa villkor för en förmån som avser att trygga den grundläggande försörjningen, förutsatt att villkoren uppfyller de allmänna principerna för begränsning av de grundläggande fri- och rättigheterna. Utskottet har bl.a. ansett det vara godtagbart att ålägga en arbetslös arbets sökande att delta i åtgärder som upprätthåller arbetsförmågan och främjar sysselsättningen (GrUU 50/2005 rd). Grundlagsutskottet har också ansett det vara möjligt att inte allas försörj-

ning vid arbetslöshet tryggas på samma sätt. Det har ansetts vara möjligt att se över förutsättningarna för erhållande av en förmån som ska räknas till skyddet i 19 § 2 mom. i grundlagen och dess storlek förutsatt att personer för vilka förmånen som helhet betraktad är nödvändig med avseende på utkomstskyddet fortfarande får den till ett tillräckligt stort belopp.

Grundlagsutskottet har i anslutning till förmåner vid arbetslöshet i ett utlåtande (GrUU 55/2016 rd, s. 4) konstaterat följande i fråga om arbetslöshetsförmåner och hänvisat till ett tidigare utlåtande: ”I ljuset av utskottets tidigare praxis finns det i sig inte heller några absoluta konstitutionella hinder för försvagningar av de förmåner som avser att trygga den grundläggande försörjningen i enlighet med 19 § 2 mom. i grundlagen. Den sociala tryggheten kan enligt förarbetena till grundlagen riktas och utvecklas enligt samhällets ekonomiska tillgångar, vilket påverkar bedömningen av de skyldigheter grundlagen ålägger lagstiftaren (GrUB 25/1994 rd, s. 11/I).”

Det har således ansetts att trygghet enligt 19 § 2 mom. i grundlagen innebär en högre trygghetsnivå än rätten till oundgänglig försörjning och omsorg enligt paragrafens 1 mom.

Förslagen i propositionen innebär att de nuvarande villkoren för erhållande av arbetslöshetsförmåner ändras så att nivån på en arbetslöshetsförmån kan sjunka med 4,65 procent under tre månader, dvs. under 65 utbetalningsdagar, om en person inte i tillräcklig omfattning är i arbete eller deltar i sysselsättningsfrämjande service. Förändringar gäller såväl arbetslöshetsdagpenningen (grunddagpenningen och den inkomstrelaterade dagpenningen) som arbetsmarknadsstödet. De åtgärder som krävs av personen för att bibehålla full förmån och som utgör ett villkor för nivån på förmånen har uppräknats i den föreslagna bestämmelsen. Den innehåller ingen prövning. Det är fråga om ett schablonmässigt villkor för erhållande av förmån som granskas utan prövning. Det jämföras t.ex. med det arbetsvillkor som gäller för erhållande av arbetslöshetsdagpenning.

Grundlagsutskottet har efter reformen av de grundläggande fri- och rättigheterna ansett att av arbetslöshetsförmånerna är arbetslöshetsdagpenningens grunddagpenning och den inkomstrelaterade dagpenningens grunddel, som är lika stor som grunddagpenningen, samt arbetsmarknadsstödet det slag av sociala trygghetsförmåner som anknäver till 19 § 2 mom. i grundlagen (GrUU 25/2013 rd). Nivån på arbetsmarknadsstödet och grunddagpenningen är även med den nedsättning som anges i förslaget (664,59 euro/månad) högre som tryggad grundläggande försörjning än den miniminivå på utkomststödet som avses i 19 § 1 mom. i grundlagen (grundläggande utkomststöd för ensamstående 487,89 euro/månad). Förslaget påverkar således inte omfattningen av de system som ska trygga en grundläggande försörjning, och det uppstår inga grupper som lämnas utanför den grundläggande försörjningen till följd av förslaget. De föreslagna ändringarna försvagar inte den grundläggande försörjningen under arbetslöshetstiden så mycket att förslagen skulle vara problematiska med tanke på 19 § 2 mom. i grundlagen.

Enligt propositionen kan tillräcklig aktivitet visas på flera olika sätt. Huvudregeln är att en person ska anses ha varit i arbete i tillräcklig omfattning om han eller hon under den tre månader långa granskningsperioden är i arbete i minst 18 timmar under fyra på varandra följande kalenderveckor. I bestämmelsen beaktas också de branscher där arbetstidsschemat avviker från s.k. allmän arbetstid. Aktivitet kan dessutom visas genom företagsverksamhet och genom deltagande i sysselsättningsfrämjande service. Sysselsättningen uppvisar regionala och branschvisa skillnader. Enligt arbets- och näringsministeriets arbetsförmedlingsstatistik finns det dock i hela landet sådana lediga arbetsplatser som anmälts till arbetsförmedlingen och genom vilka kravet på aktivitet kan uppfyllas. Utöver dessa lediga arbetsplatser finns det arbetsuppgifter som lediganslagits också via andra kanaler och som kompletterar de sysselsättningsmöjligheter som erbjuds via arbetsförvaltningen. En tredje kanal för att uppfylla kravet på aktivitet är via s.k. dolda jobb. Den arbetssökande har på så sätt genom det egna agerandet

möjlighet att påverka om dagpenningen nedsätts eller om han eller hon får sin arbetslöshetsförmån jämkad med inkomsterna av löne- eller företagsverksamhet. Om inkomsterna då är små (300 euro per månad) betalas förmånen fortfarande till fullt belopp.

Grundlagsutskottet har i sitt utlåtande GrUU 2/2012 rd (s. 2) konstaterat att fränkännande av rätten till en förmån bör stå i motiverad proportion till hurdana sysselsättningsfrämjande åtgärder som stått till buds och vilka omständigheter som kan läggas den arbetslösa till last. Grundlagsutskottet ansåg i samma utlåtande med hänvisning till sina tidigare etablerade åsikter att de bestämmelser om påföljder och sanktioner i lagen om utkomstskydd för arbetslösa som då varit föremål för utlåtande inte givit utskottet anledning till invändningar. I den nu föreslagna ändringen är det inte fråga om att förvägra en arbetslöshetsförmån, en sanktion, utan om en schablonmässig bestämmelse om beräkning av beloppet. Dess verkan är betydligt mindre än om förmånen förvägrades helt. När en person på ovan beskrivet sätt har möjlighet att på flera olika sätt genom eget agerande bibehålla rätten till full förmån, innebär de föreslagna ändringarna ingen försämring när det gäller lika möjligheter för arbetslösa arbetssökande att genom egen medverkan uppfylla kravet på aktivitet och på så sätt erhålla arbetslöshetsförmånen utan nedsättning.

Enligt 6 § 2 mom. i grundlagen får ingen utan godtagbart skäl särbehandlas på grund av hälsotillstånd, handikapp eller av någon annan orsak som gäller hans eller hennes person. Grundlagen gör det dock möjligt att beakta dessa faktorer i de fall då hälsotillstånd eller handikapp lämnas utan hänsyn och detta de facto skulle leda till att personer behandlas ojämnt. I propositionen föreslås det att kravet på aktivitet inte ska tillämpas på den som erhåller en förmån på grundval av arbetsoförmåga eller skada. I propositionen föreslås det vidare att kravet på aktivitet inte ska tillämpas under den tid då en person har en anhängig ansökan om invalidpension hos en pensionsanstalt. Dessa begränsningar är ett sätt att trygga ställningen för de personer som skulle ha betydligt svårare än andra arbetslösa arbetssökande att uppfylla kravet på aktivitet genom kortvarig sysselsättning t.ex. av den orsaken att det krävs vissa arrangemang på arbetsplatsen.

I propositionen föreslås det också att kravet på aktivitet inte ska tillämpas på den som arbetar som närståendevårdare eller familjevårdare. Dessa två former av aktivt deltagande baserar sig inte på ett arbetsavtal, utan på ett uppdragsavtal och till följd av det tillgodoses de inte i arbetsvillkoret på det sätt som utgör huvudregeln för uppfyllande av kravet på aktivitet. Det är dock fråga om en ur samhällets synvinkel betydande verksamhet där en person blir sysselsatt, och andra krav på aktivitet vid sidan av detta torde inte kunna anses rimligt.

Med tanke på helheten innebär förslagen ringa differentiering i de bestämmelser som baserar sig på begränsning i arbetsförmågan eller skada eller sysselsättning i ett uppdragsförhållande. Förslaget är därför inte problematiskt med hänsyn till 6 § 2 mom. i grundlagen.

De föreslagna bestämmelserna överensstämmer med grundlagen, med de internationella förpliktelser som är bindande för Finland och med Europeiska unionens lagstiftning.

Med stöd av det som nämnts ovan kan lagförslaget behandlas i vanlig lagstiftningsordning enligt 72 § i grundlagen. Eftersom nedsättningen av nivån på en arbetslöshetsförmån handlar om en ny typ av villkor för erhållande av arbetslöshetsförmåner, är det dock motiverat att grundlagsutskottets utlåtande inhämtas om propositionen.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs riksdagen följande lagförslag:

Lagförslag

1.

Lag

om ändring av lagen om utkomstskydd för arbetslösa

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002) 5 kap. 13 § 1 mom., 6 kap. 5 a § och 7 kap. 10 § 1 mom., sådana de lyder, 5 kap. 13 § 1 mom. och 7 kap. 10 § 1 mom. i lag 1081/2016 samt 6 kap. 5 a § i lag 1188/2009, och
fogas till 6 kap. en ny 3 a §, i stället för den 3 a § som upphävts genom lag 1081/2016, och till 7 kap. en ny 5 a § som följer:

5 kap.

Förutsättningar för erhållande av arbetslöshetsdagpenning

13 §

Självrisktid

Arbetslöshetsdagpenning betalas ut efter det att en person har varit arbetslös arbetssökande vid arbets- och näringsbyrån en tid som motsvarar sammanlagt fem fulla arbetsdagar under högst åtta på varandra följande kalenderveckor. Självrisktiden föreläggs en gång per maximal utbetalningstid för arbetslöshetsdagpenning enligt 6 kap. 7 §.

6 kap.

Arbetslöshetsdagpenningens belopp och varaktighet

3 a §

Betalning av arbetslöshetsdagpenning till nedsatt belopp

Om en person under den tidsperiod för vilken han eller hon har betalats arbetslöshetsdagpenning för sammanlagt 65 dagar inte i tillräcklig omfattning har varit i arbete eller deltagit i sysselsättningsfrämjande service, betalas arbetslöshetsdagpenningen till nedsatt belopp för de följande 65 dagarna.

Nedsättningen görs på den fulla arbetslöshetsdagpenningen och den uppgår till 4,65 procent.

När en person får arbetslöshetsdagpenning anses han eller hon i tillräcklig omfattning ha varit i arbete eller deltagit i sysselsättningsfrämjande service under 65 dagar, om han eller hon under den tiden antingen

1) har varit i arbete sammanlagt så mycket att arbetet utfört under en kalendervecka skulle räknas in i arbetsvillkoret för löntagare,

2) i företagsverksamhet har tjänat in sammanlagt minst 23 procent av den månadsinkomst som krävs för arbetsvillkoret för företagare enligt 5 kap. 7 § 1 mom.,

3) har deltagit fem dagar i sysselsättningsfrämjande service, eller

4) har deltagit fem dagar i annan genom förordning av statsrådet närmare angiven service eller verksamhet på en arbetsplats i sysselsättningssyfte.

Granskningsperioden på 65 dagar för arbetslöshetsdagpenningen börjar när en person på basis av ett uppfyllt arbetsvillkor betalas arbetslöshetsdagpenning för första gången. Följande granskningsperiod börjar vid utgången av den föregående granskningsperioden. Granskningsperioden börjar på nytt från början och förmånen betalas utan sådan nedsättning som avses i 2 mom. när en person på nytt blir mottagare av arbetslöshetsdagpenning

- 1) efter att ha varit sysselsatt i heltidsarbete längre än två veckor utan avbrott,
- 2) efter att ha varit sysselsatt på heltid som företagare eller på motsvarande sätt i eget arbete längre än två veckor utan avbrott,
- 3) efter det att arbetslöshetsdagpenningen har förvägrats på grundval av 4 kap. 3 eller 5 §,
- 4) efter en tid utan ersättning eller skyldighet att vara i arbete enligt 2 a kap.

En persons arbetslöshetsdagpenning nedsätts inte på det sätt som avses i 2 mom., inte heller kontrolleras personens aktivitet enligt 3 mom. om han eller hon

- 1) har en anhängig ansökan om invalidpension,
- 2) arbetar som närståendevårdare eller familjevårdare,
- 3) får en i 4 kap. 7 § avsedd förmån som beviljats på grundval av arbetsoförmåga eller skada, eller
- 4) på grundval av heltidspermittering eller förkortad arbetsvecka erhåller arbetslöshetsdagpenning utan avbrott för färre än 65 utbetalningsdagar.

5 a §

Företagares rätt till förhöjd förtjänstdel

En företagare som är berättigad till inkomstrelaterad dagpenning betalas förtjänstdelen under tiden för sysselsättningsfrämjande service på det sätt som föreskrivs i 3 §.

7 kap.

Allmänna bestämmelser om arbetsmarknadsstöd

5 a §

Betalning av arbetsmarknadsstöd till nedsatt belopp

Om en person under den tidsperiod för vilken han eller hon har betalats arbetsmarknadsstöd för sammanlagt 65 dagar inte i tillräcklig omfattning har varit i arbete eller deltagit i sysselsättningsfrämjande service, betalas arbetsmarknadsstödet till nedsatt belopp för de följande 65 dagarna.

Nedsättningen görs på det fulla arbetsmarknadsstödet och den uppgår till 4,65 procent.

När en person får arbetsmarknadsstöd anses han eller hon i tillräcklig omfattning ha varit i arbete eller deltagit i sysselsättningsfrämjande service under 65 utbetalningsdagar, om han eller hon under den tiden antingen

- 1) har varit i arbete sammanlagt så mycket att arbetet utfört under en kalendervecka skulle räknas in i arbetsvillkoret för löntagare,
- 2) i företagsverksamhet har tjänat in sammanlagt minst 23 procent av den månadsinkomst som krävs för arbetsvillkoret för företagare enligt 5 kap. 7 § 1 mom.,
- 3) har deltagit fem dagar i sysselsättningsfrämjande service, eller
- 4) har deltagit fem dagar i annan genom förordning av statsrådet närmare angiven service eller verksamhet i sysselsättningssyfte för vilka han eller hon har fått arbetslöshetsdagpenning på grundval av arbetslöshet.

Den första granskningsperioden på 65 dagar för arbetsmarknadsstödet börjar när en person börjar få arbetsmarknadsstöd. Följande granskningsperiod börjar vid utgången av den föregående granskningsperioden. Granskningsperioden börjar på nytt från början och förmånen betalas utan sådan nedsättning som avses i 2 mom. när en person på nytt blir mottagare av arbetsmarknadsstöd

- 1) efter att ha varit sysselsatt i heltidsarbete längre än två veckor utan avbrott,
- 2) efter att ha varit sysselsatt på heltid som företagare eller på motsvarande sätt i eget arbete längre än två veckor utan avbrott,
- 3) efter det att arbetslöshetsdagpenningen har förvägrats på grundval av 4 kap. 3 eller 5 §,
- 4) efter en tid utan ersättning eller skyldighet att vara i arbete enligt 2 a kap.

En persons arbetsmarknadsstöd nedsätts inte på det sätt som avses i 2 mom., inte heller kontrolleras personens aktivitet enligt 3 mom. om han eller hon

- 1) har en anhängig ansökan om invalidpension,
- 2) arbetar som närståendevårdare eller familjevårdare,
- 3) får en i 4 kap. 7 § avsedd förmån som beviljats på grundval av arbetsoförmåga eller skada, eller

- 4) på grundval av heltidspermittering eller förkortad arbetsvecka erhåller arbetsmarknadsstöd utan avbrott för färre än 65 utbetalningsdagar.

10 §

Självrisktid

Arbetsmarknadsstöd betalas efter det att en person har varit arbetslös arbetssökande vid arbets- och näringsbyrån en tid som motsvarar sammanlagt fem hela arbetsdagar under högst åtta på varandra följande kalenderveckor.

Denna lag träder i kraft den _____ 20 .

Bestämmelsen i 5 kap. 13 § 1 mom. och 7 kap. 10 § 1 mom. tillämpas om självrisktiden börjar efter denna lags ikraftträdande.

2.

Lag

om ändring av 4 § i lagen om finansiering av arbetslöshetsförmåner

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om finansiering av arbetslöshetsförmåner (555/1998) 4 § 1 mom. sådant det
lyder i lag 1301/2002 som följer:

4 §

Finansiering av inkomstrelaterad dagpenning

Som statsandel till en arbetslöshetskassa betalas för varje inkomstrelaterad dagpenning ett belopp som motsvarar grunddagpenningen enligt 6 kap. 1 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa. Om inkomstrelaterad dagpenning betalas jämkad eller minskad enligt 4 kap. eller nedsatt enligt 6 kap. 3 a § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa, betalas i statsandel ett belopp som motsvarar grunddagpenningens relativa andel av varje full inkomstrelaterad dagpenning enligt 6 kap. 2 § 1 punkten i lagen om utkomstskydd för arbetslösa

Denna lag träder i kraft den

20 .

3.

Lag

om ändring av 25 § i lagen om arbetslöshetskassor

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om arbetslöshetskassor (603/1984) 25 § 2 mom., sådant det lyder i lag 1190/2009, som följer:

25 §

Finansiering av förmåner som betalas av en företagarkassa

Om inkomstrelaterad dagpenning betalas jämkad eller minskad enligt 4 kap. eller nedsatt enligt 6 kap. 3 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa, betalas i statsandel ett belopp som motsvarar grunddagpenningens och barnförhöjningens relativa andel av varje full arbetslöshetsdagpenning enligt 6 kap. 2 § 1 punkten i lagen om utkomstskydd för arbetslösa

Denna lag träder i kraft den

20 .

4.

Lag

om ändring av sjukförsäkringslagen

I enlighet med riksdagens beslut
fogas till 11 kap. 6 § 1 mom. i sjukförsäkringslagen (1224/2004), sådant det lyder i lagarna 1201/2009, 1246/2010 och 678/2014, en ny 2 punkt, i stället för den 2 punkt som upphävts genom lag 1201/2009, som följer:

11 kap.

Beloppet av dagpenningsförmånerna

6 §

Sjuk- och föräldradagpenning samt specialvårdspenning på grundval av en föregående förmån

Har en försäkrad under en fyra månaders period innan rätten till sjuk- eller föräldradagpenning eller specialvårdspenning inträdde fått en arbetslöshetsförmån enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa, utgör den sjuk- eller föräldradagpenning eller specialvårdspenning som ska betalas till honom eller henne minst 86 procent av beloppet av den förmån som han eller hon har betalats. När beloppet av arbetslöshetsförmånen räknas ut beaktas då inte

2) sådan nedsättning av arbetslöshetsförmån som avses i 6 kap 3 a § eller 7 kap. 5 a § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa,

Denna lag träder i kraft den

20 .

Helsingfors den 19 september 2017

Statsminister

Juha Sipilä

Social- och hälsovårdsminister Pirkko Mattila

1.

Lag

om ändring av lagen om utkomstskydd för arbetslösa

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002) 5 kap. 13 § 1 mom., 6 kap. 5 a § och 7 kap. 10 § 1 mom., sådana de lyder, 5 kap. 13 § 1 mom. och 7 kap. 10 § 1 mom. i lag 1081/2016 samt 6 kap. 5 a § i lag 1188/2009, och
fogas till 6 kap. en ny 3 a §, i stället för den 3 a § som upphävts genom lag 1081/2016, och till 7 kap. en ny 5 a § som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

5 kap.

5 kap.

Förutsättningar för erhållande av arbetslöshetsdagpenning

Förutsättningar för erhållande av arbetslöshetsdagpenning

13 §

13 §

Självrisktid

Självrisktid

Arbetslöshetsdagpenning betalas ut efter det att en person har varit arbetslös arbetssökande vid arbets- och näringsbyrån en tid som motsvarar sammanlagt sju fulla arbetsdagar under högst åtta på varandra följande kalenderveckor. Självrisktiden föreläggs en gång per maximal utbetalningstid för arbetslöshetsdagpenning enligt 6 kap. 7 §.

Arbetslöshetsdagpenning betalas ut efter det att en person har varit arbetslös arbetssökande vid arbets- och näringsbyrån en tid som motsvarar sammanlagt *fem* fulla arbetsdagar under högst åtta på varandra följande kalenderveckor. Självrisktiden föreläggs en gång per maximal utbetalningstid för arbetslöshetsdagpenning enligt 6 kap. 7 §.

6 kap.

6 kap.

Arbetslöshetsdagpenningens belopp och varaktighet

Arbetslöshetsdagpenningens belopp och varaktighet

3 a §

Betalning av arbetslöshetsdagpenning till nedsatt belopp

Om en person under den tidsperiod för vil-

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

ken han eller hon har betalats arbetslöshetsdagpenning för sammanlagt 65 dagar inte i tillräcklig omfattning har varit i arbete eller deltagit i sysselsättningsfrämjande service, betalas arbetslöshetsdagpenningen till nedsatt belopp för de följande 65 dagarna.

Nedsättningen görs på den fulla arbetslöshetsdagpenningen och den uppgår till 4,65 procent.

När en person får arbetslöshetsdagpenning anses han eller hon i tillräcklig omfattning ha varit i arbete eller deltagit i sysselsättningsfrämjande service under 65 dagar, om han eller hon under den tiden antingen

1) har varit i arbete sammanlagt så mycket att arbetet utfört under en kalendervecka skulle räknas in i arbetsvillkoret för löntagare,

2) i företagsverksamhet har tjänat in sammanlagt minst 23 procent av den månadsinkomst som krävs för arbetsvillkoret för företagare enligt 5 kap. 7 § 1 mom.,

3) har deltagit fem dagar i sysselsättningsfrämjande service, eller

4) har deltagit fem dagar i annan genom förordning av statsrådet närmare angiven service eller verksamhet på en arbetsplats i sysselsättningssyfte.

Granskningsperioden på 65 dagar för arbetslöshetsdagpenningen börjar när en person på basis av ett uppfyllt arbetsvillkor betalas arbetslöshetsdagpenning för första gången. Följande granskningsperiod börjar vid utgången av den föregående granskningsperioden. Granskningsperioden börjar på nytt från början och förmånen betalas utan sådan nedsättning som avses i 2 mom. när en person på nytt blir mottagare av arbetslöshetsdagpenning

1) efter att ha varit sysselsatt i heltidsarbete längre än två veckor utan avbrott,

2) efter att ha varit sysselsatt på heltid som företagare eller på motsvarande sätt i eget arbete längre än två veckor utan avbrott,

3) efter det att arbetslöshetsdagpenningen har förvägrats på grundval av 4 kap. 3 eller 5 §,

4) efter en tid utan ersättning eller skyldighet att vara i arbete enligt 2 a kap.

En persons arbetslöshetsdagpenning nedsätts inte på det sätt som avses i 2 mom., inte heller kontrolleras personens aktivitet enligt 3 mom. om han eller hon

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

1) har en anhängig ansökan om invalidpension,

2) arbetar som närståendevårdare eller familjevårdare,

3) får en i 4 kap. 7 § avsedd förmån som beviljats på grundval av arbetsoförmåga eller skada, eller

4) på grundval av heltidspermittering eller förkortad arbetsvecka erhåller arbetslöshetsdagpenning utan avbrott för färre än 65 utbetalningsdagar.

5 a §

5 a §

Företagares rätt till förhöjd förtjänstdel

Företagares rätt till förhöjd förtjänstdel

En företagare som är berättigad till inkomstrelaterad dagpenning betalas förtjänstdelen under tiden för sysselsättningsfrämjande service på det sätt som föreskrivs i 3 b §.

En företagare som är berättigad till inkomstrelaterad dagpenning betalas förtjänstdelen under tiden för sysselsättningsfrämjande service på det sätt som föreskrivs i 3 §.

7 kap.

7 kap.

Allmänna bestämmelser om arbetsmarknadsstöd

Allmänna bestämmelser om arbetsmarknadsstöd

5 a §

Betalning av arbetsmarknadsstöd till nedsatt belopp

Om en person under den tidsperiod för vilken han eller hon har betalats arbetsmarknadsstöd för sammanlagt 65 dagar inte i tillräcklig omfattning har varit i arbete eller deltagit i sysselsättningsfrämjande service, betalas arbetsmarknadsstödet till nedsatt belopp för de följande 65 dagarna.

Nedsättningen görs på det fulla arbetsmarknadsstödet och den uppgår till 4,65 procent.

När en person får arbetsmarknadsstöd anses han eller hon i tillräcklig omfattning ha varit i arbete eller deltagit i sysselsättningsfrämjande service under 65 utbetalningsdagar, om han eller hon under den tiden antingen

1) har varit i arbete sammanlagt så mycket att arbetet utfört under en kalendervecka skulle räknas in i arbetsvillkoret för lönta-

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

gare,

2) i företagsverksamhet har tjänat in sammanlagt minst 23 procent av den månadsinkomst som krävs för arbetsvillkoret för företagare enligt 5 kap. 7 § 1 mom.,

3) har deltagit fem dagar i sysselsättningsfrämjande service, eller

4) har deltagit fem dagar i annan genom förordning av statsrådet närmare angiven service eller verksamhet i sysselsättningssyfte för vilka han eller hon har fått arbetslöshetsdagpenning på grundval av arbetslöshet.

Den första granskningsperioden på 65 dagar för arbetsmarknadsstödet börjar när en person börjar få arbetsmarknadsstöd. Följande granskningsperiod börjar vid utgången av den föregående granskningsperioden. Granskningsperioden börjar på nytt från början och förmånen betalas utan sådan nedsättning som avses i 2 mom. när en person på nytt blir mottagare av arbetsmarknadsstöd

1) efter att ha varit sysselsatt i heltidsarbete längre än två veckor utan avbrott,

2) efter att ha varit sysselsatt på heltid som företagare eller på motsvarande sätt i eget arbete längre än två veckor utan avbrott,

3) efter det att arbetslöshetsdagpenningen har förvägrats på grundval av 4 kap. 3 eller 5 §,

4) efter en tid utan ersättning eller skyldighet att vara i arbete enligt 2 a kap.

En persons arbetsmarknadsstöd nedsätts inte på det sätt som avses i 2 mom., inte heller kontrolleras personens aktivitet enligt 3 mom. om han eller hon

1) har en anhängig ansökan om invalidpension,

2) arbetar som närståendevårdare eller familjevårdare,

3) får en i 4 kap. 7 § avsedd förmån som beviljats på grundval av arbetsoförmåga eller skada, eller

4) på grundval av heltidspermittering eller förkortad arbetsvecka erhåller arbetsmarknadsstöd utan avbrott för färre än 65 utbetalningsdagar.

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

10 §

Självrisktid

Arbetsmarknadsstöd betalas efter det att en person har varit arbetslös arbetssökande vid arbets- och näringsbyrån en tid som motsvarar sammanlagt sju hela arbetsdagar under högst åtta på varandra följande kalenderveckor.

10 §

Självrisktid

Arbetsmarknadsstöd betalas efter det att en person har varit arbetslös arbetssökande vid arbets- och näringsbyrån en tid som motsvarar sammanlagt *fem* hela arbetsdagar under högst åtta på varandra följande kalenderveckor.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Bestämmelsen i 5 kap. 13 § 1 mom. och 7 kap. 10 § 1 mom. tillämpas om självrisktiden börjar efter denna lags ikraftträdande.

2.

Lag

om ändring av 4 § i lagen om finansiering av arbetslöshetsförmåner

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om finansiering av arbetslöshetsförmåner (555/1998) 4 § 1 mom. sådant det
 lyder i lag 1301/2002 som följer:

Gällande lydelse

4 §

Finansiering av inkomstrelaterad dagpenning

Som statsandel till en arbetslöshetskassa betalas för varje inkomstrelaterad dagpenning ett belopp som motsvarar grunddagpenningen enligt 6 kap. 1 § lagen om utkomstskydd för arbetslösa. Om inkomstrelaterad dagpenning betalas jämkad eller minskad enligt 4 kap. lagen om utkomstskydd för arbetslösa, betalas i statsandel ett belopp som motsvarar grunddagpenningens relativa andel av varje full inkomstrelaterad dagpenning enligt 6 kap. 2 § 1 punkten lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

Föreslagen lydelse

4 §

Finansiering av inkomstrelaterad dagpenning

Som statsandel till en arbetslöshetskassa betalas för varje inkomstrelaterad dagpenning ett belopp som motsvarar grunddagpenningen enligt 6 kap. 1 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa. Om inkomstrelaterad dagpenning betalas jämkad eller minskad enligt 4 kap. *eller nedsatt enligt 6 kap. 3 a §* i lagen om utkomstskydd för arbetslösa, betalas i statsandel ett belopp som motsvarar grunddagpenningens relativa andel av varje full inkomstrelaterad dagpenning enligt 6 kap. 2 § 1 punkten i lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

Denna lag träder i kraft den
 20 .

3.

Lag

om ändring av 25 § i lagen om arbetslöshetskassor

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om arbetslöshetskassor (603/1984) 25 § 2 mom., sådant det lyder i lag 1190/2009, som följer:

Gällande lydelse

25 §

Finansiering av förmåner som betalas av en företagarkassa

Om inkomstrelaterad dagpenning betalas jämkad eller minskad enligt 4 kap. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa, betalas i statsandel ett belopp som motsvarar grunddagpenningens och barnförhöjningens relativa andel av varje full arbetslöshetsdagpenning enligt 6 kap. 2 § 1 mom. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

Föreslagen lydelse

25 §

Finansiering av förmåner som betalas av en företagarkassa

Om inkomstrelaterad dagpenning betalas jämkad eller minskad enligt 4 kap. *eller ned-satt enligt 6 kap. 3 §* i lagen om utkomstskydd för arbetslösa, betalas i statsandel ett belopp som motsvarar grunddagpenningens och barnförhöjningens relativa andel av varje full arbetslöshetsdagpenning enligt 6 kap. 2 § 1 punkten i lagen om utkomstskydd för arbetslösa

Denna lag träder i kraft den 20 .

4.

Lag

om ändring av sjukförsäkringslagen

I enlighet med riksdagens beslut
fogas till 11 kap. 6 § 1 mom. i sjukförsäkringslagen (1224/2004), sådant det lyder i lagarna 1201/2009, 1246/2010 och 678/2014, en ny 2 punkt, i stället för den 2 punkt som upphävts genom lag 1201/2009, som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

11 kap.

11 kap.

Beloppet av dagpenningsförmånerna

Beloppet av dagpenningsförmånerna

6 §

6 §

Sjuk- och föräldradagpenning samt specialvårdspenning på grundval av en föregående förmån

Sjuk- och föräldradagpenning samt specialvårdspenning på grundval av en föregående förmån

Har en försäkrad under en fyra månaders period innan rätten till sjuk- eller föräldradagpenning eller specialvårdspenning inträdde fått en arbetslöshetsförmån enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa, utgör den sjuk- eller föräldradagpenning eller specialvårdspenning som ska betalas till honom eller henne minst 86 procent av beloppet av den förmån som han eller hon har betalats. När beloppet av arbetslöshetsförmånen räknas ut beaktas då inte

Har en försäkrad under en fyra månaders period innan rätten till sjuk- eller föräldradagpenning eller specialvårdspenning inträdde fått en arbetslöshetsförmån enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa, utgör den sjuk- eller föräldradagpenning eller specialvårdspenning som ska betalas till honom eller henne minst 86 procent av beloppet av den förmån som han eller hon har betalats. När beloppet av arbetslöshetsförmånen räknas ut beaktas då inte

1) sådan inkomst enligt 4 kap. 4 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa som skall beaktas vid jämkning,

2) sådan nedsättning av arbetslöshetsförmån som avses i 6 kap 3 a § eller 7 kap. 5 a § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa,

2 punkten har upphävts genom L 22.12.2009/1201.

3) förmån som avses i 4 kap. 7 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa och som enligt 12 kap. 2 § i denna lag skall dras av från dagpenningen,

4) den förhöjda förtjänstdelen enligt 6 kap. 2 § 2 mom. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa, till den del dess belopp överstiger den förtjänstdel som bestäms enligt 1 mom. i den paragrafen,

RP 124/2017 rd

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

5) grunddagpenningens förhöjningsdel enligt 6 kap. 1 § 2 mom. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa eller arbetsmarknadsstöds förhöjningsdel enligt 7 kap. 4 § 1 mom. i den lagen.

Denna lag träder i kraft den 20 .